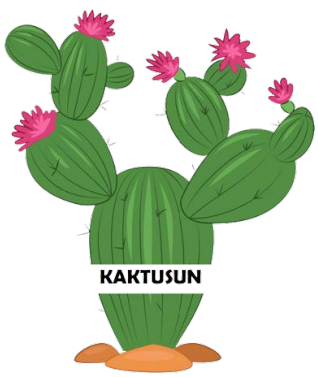
Pikolo ile Felsefe Öğreniyorum

Konuş Benimle Küçük Kedi

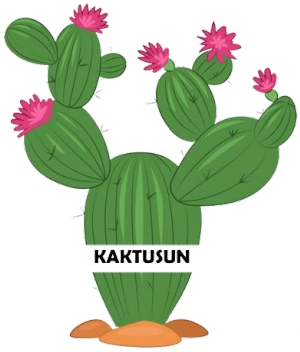

Michel Piquemal

Thomas Baas

ODTÜ YAYINCILIK

KÜÇÜKLER DE BÜYÜK DÜŞÜNCELER ÜRETEBİLİR!

Pikolo, kedisi Bergamot ile konuşarak iletişim kurmak istiyor, fakat kedisinin konuşamadığının farkına varıyor. Kediler niçin bizim gibi sözcükler kullanmazlar? Nasıl iletişim kurarlar? Biz insanlar, dilimizi nasıl kullanırız.

✦✦✦

Günlük yaşamımız küçük, gülümsetici öykülerle doludur. Bu öykülere doğru bir bakış bizi felsefi sorulara ve birbirinden şaşırtıcı yanıtlara götürebilir. Kitabın ikinci kısmındaki Pikolo'nun Felsefe Atölyesi'nde, felsefi düşünme eylemi çeşitli oyun ve etkinliklerle devam ettiriliyor.

6 yaş ve üzeri çocuklar için hazırlanmış *Pikolo ile Felsefe Öğreniyorum* serisi çocukların bir yandan küçük yaşta düşünme becerileri edinmelerini sağlarken bir yandan da Pikolo'nun sorularla ve çözümlerle dolu dünyasında okurları tatlı bir yolculuğa çıkarıyor.

ISBN 978-605-5164-27-0

₺8

Konuş Benimle Küçük Kedi

Parle-moi, petit chat!
© 2011 Albin Michel Jeunesse

Konuş Benimle Küçük Kedi

Yazan: Michel Piquemal
Thomas Baas

ISBN: 978-605-5164-27-0

© Tüm yayın hakları **ODTÜ** Geliştirme Vakfı **Yayıncılık ve İletişim A.Ş.**'nindir. Yayıncının izni olmaksızın, hiçbir biçimde ve hiçbir yolla, bu kitabın içeriğinin bir bölümü ya da tümü yeniden üretilemez ve dağıtılamaz.

Yayın Yönetmeni
İlhami BUĞDAYCI

Çevirmen
Selin ÇAKAR

Grafik Uygulama
Emrullah ÖZ

3. Basım Ağustos 2016
Ayrıntı Basım Yayım ve Mat. Hiz. San. Tic. Ltd. Şti.
İvedik OSB 770. Sok. No: 105 Ostim - ANKARA
Tel: (312) 394 55 90 Faks: (312) 394 55 94
Sertifika No: 13987

ODTÜ Geliştirme Vakfı **Yayıncılık ve İletişim A.Ş.**
Öveçler 1042. Cadde 57/1 Çankaya-ANKARA
Tel: (312) 480 15 97 - 480 15 98
Faks: (312) 480 15 99
Sertifika No: 15723
İnternet: www.odtuyayincilik.com.tr

Pikolo ile Felsefe

Öğreniyorum

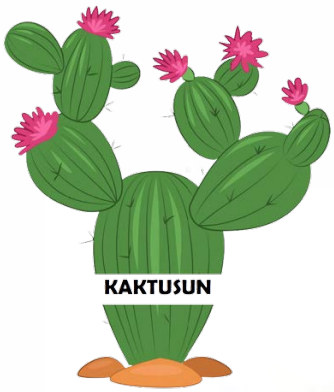
Konuş Benimle Küçük Kedi

Michel Piquemal

Thomas Baas

ODTÜ YAYINCILIK

Pikolo, evdeki küçük, gri kedi Bergamot'a bayılırdı.
Bir sıkıntısı, bir derdi olduğunda onunla konuşur, paylaşırdı.
Bergamot da onu gerçekten anlıyormuş gibi dinlerdi.

Bir sabah Pikolo, Bergamot'a konuşmayı öğretmeye karar verdi. Karşısına alıp gözlerinin içine bakarak fısıldadı:
—Benden sonra tekrar et Bergamot:
BEN KÜ-ÇÜK BİR KE-Dİ-YİM!
—Miyav! diye ses çıkardı Bergamot.

—Hayır, Hayır! Dinle beni: BE-NİM A-DIM BER-GA-MOT!

—Miyav, miyav! diye yanıtladı Bergamot.

—Öyle değil, dedi Pikolo, biraz çaba göster! Tekrarla:
BEN KÜ-ÇÜK BİR KE-Dİ-YİM! BE-NİM A-DIM BER-GA-MOT!
—Miyav, miyav, miyav!

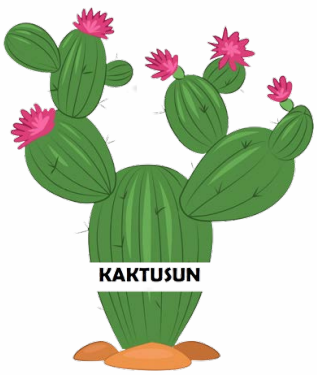
—Baba, baba! diye haykırdı Pikolo, kediler neden bizim gibi konuşamıyorlar?

—Çünkü onlar bizim gibi değiller. Fakat yine de kendi yöntemleriyle konuşuyorlar, diye yanıtladı babası. Memnun olduklarını, susadıklarını, korktuklarını söylemek için farklı sesler çıkarıyorlar.

… Acıktığında, mama istediğinde yaptığı “miyav” ile korktuğunda yaptığı “miyav” aynı değil.

—Haklısın, dedi Pikolo. Yakınında bir köpek gördüğünde tüyleri hemen diken diken oluyor. Sonra da dişlerinin arasından hırlıyor. Kızıl kedi Tonton'la karşılaştığındaysa en güzel sesiyle ufak ufak "miyavlıyor".

Babası:

—Bu, onun mesajını iletme yöntemi, diye açıkladı.

—Ama niçin bizim gibi sözcükleri kullanarak konuşamıyor baba?

—Çünkü ne beyin yapısı, ne de ses telleri onun sözcükleri oluşturmasına olanak vermiyor…

Şefkatini, öfkesini, açlığını, sevgisini, kıskançlığını bağırışıyla, hırlamalarıyla ya da duruşuyla göstermeyi biliyor. Uzanıyor, yüzüstü yatıyor ya da kuyruğunun etrafında dönüyor… ve bütün diğer kediler onu anlıyor. Bu onlar için yeterli.

—Ama benim için yeterli değil, dedi Pikolo. Ben konuşmak, şarkı söylemek, okumak, bir sürü şey öğrenmek istiyorum. Bir sürü ülkeye yolculuk yapmak, bir milyona kadar saymak, itfaiyeci, veteriner olmak, köprüler inşa etmek istiyorum.

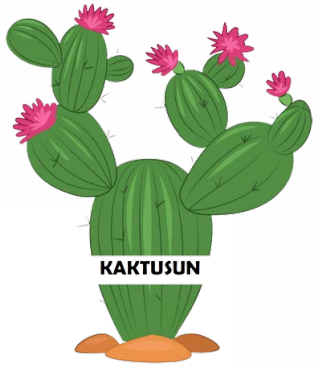

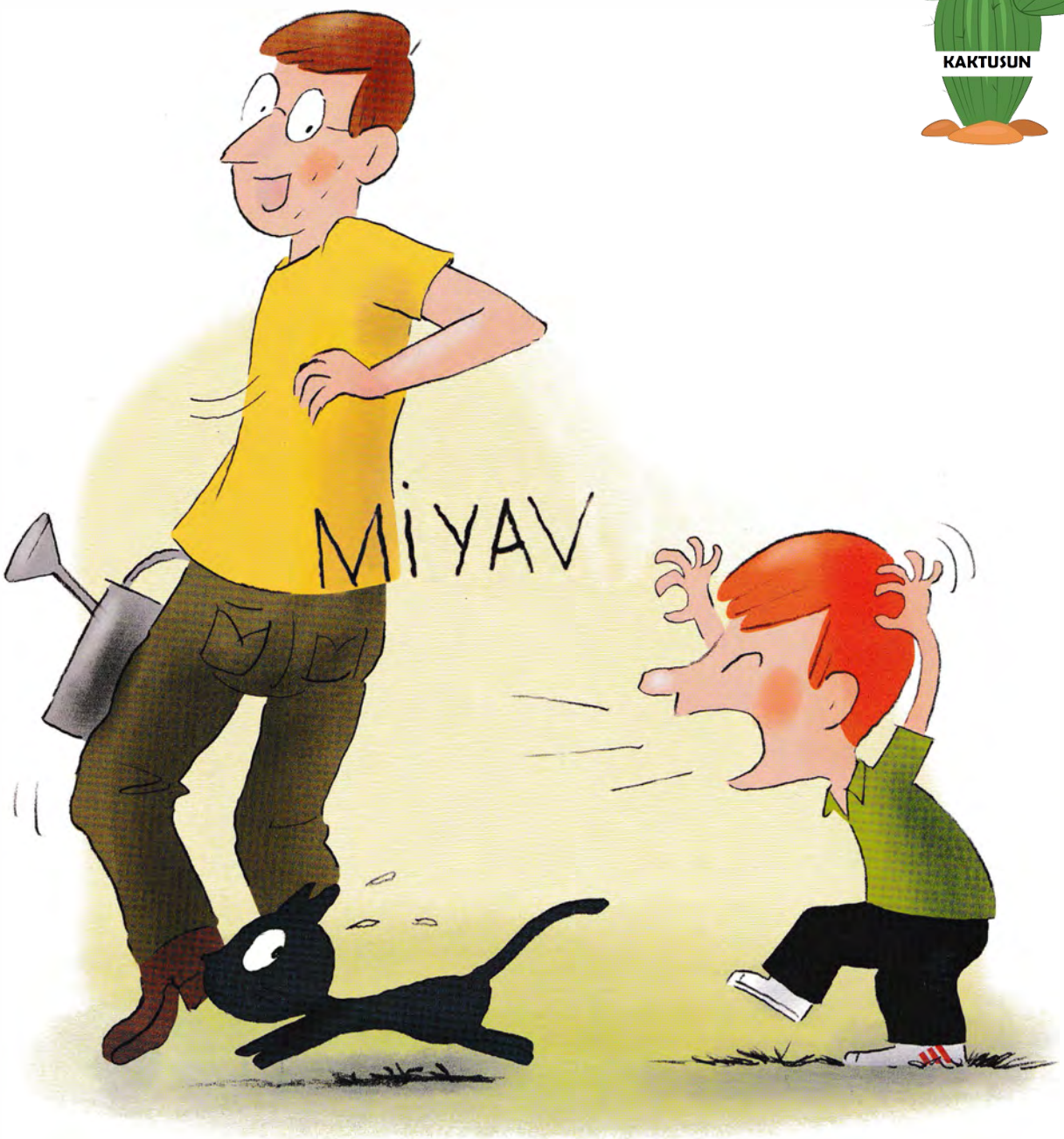
—İşte, niçin daha karmaşık bir dile ihtiyaç duyduğunun sebebi! Tek başımıza bir köprü inşa edemeyiz. Planlayacak, tartışacak, hesaplayacak, organize edecek, birlikte konuşarak iletişim kuracak yüzlerce insan olmalı… Söylemek istediğim şeyi anlıyor musun?

—Miyav! dedi Pikolo kafasını sallayarak.

—Seni gidi seni! Senin "miyav"ının "evet!" mi, "tüh!" mü, yoksa "hayır!" mı anlamına geldiğini bilmiyorum!

Sonra parmaklarını pençe gibi yapıp “miyav” diyerek şakacıktan kükredi Pikolo.

—Eh peki, sana yılbaşı için ne hediye istediğini sorarsam?
Pikolo çenesini ovuşturdu.

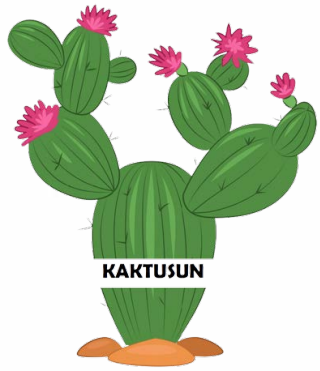

—Ah! Gerçekten “miyav” yeterli olmuyormuş değil mi? dedi babası. Peki, ben sana şöyle sorsam sen beni anlar mısın: “Miyav, miyav, miyav, miyav?”

—Miyav hayır! diye yanıtladı Pikolo gülerek.

—Hadi fırla, seni fıskiyeyle ıslatmadan önce kurtar kendini.
Pikolo hızla koşup Bergamot'un yanına geldi. Onu kollarının arasına alıp okşamaya koyuldu.

—Benim tatlı kediciğim. Babam, annem ve benim kadar zeki değilsin… ama ben yine de sana miyaavövreteceğimmm, biliyorsun.

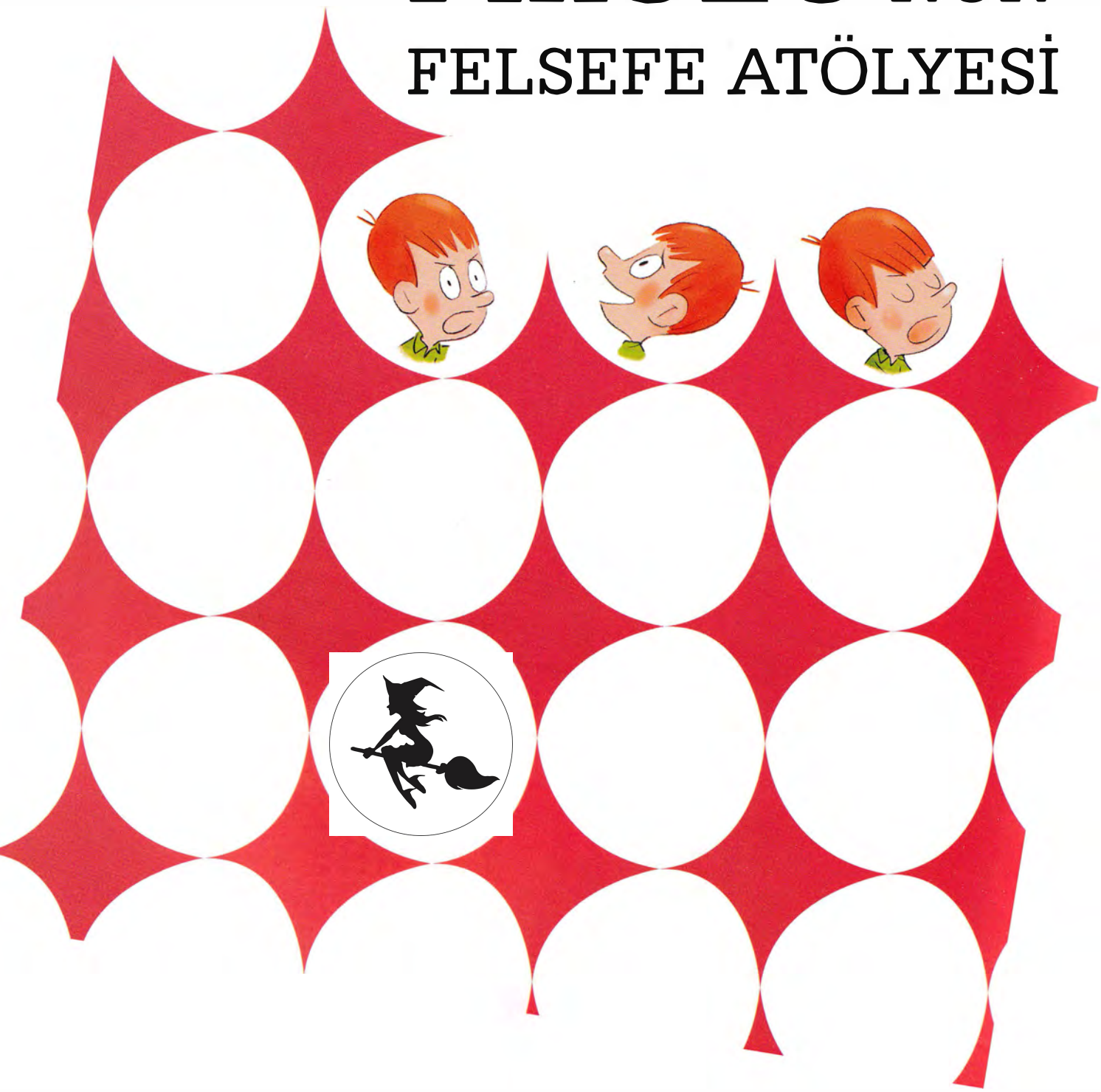
—Bergamot, gırrrr diye bir ses çıkarttı. Arkasını dönerek uzaklaştı.

—Baba, baba! diye bağırdı Pikolo. Bergamot bana surat asıyor. Sanırım onu üzdüm.

—Buzdolabından biraz doğranmış et ver! Eminim unutacak ve seni yine sevecektir!

PİKOLO'NUN FELSEFE ATÖLYESİ

Düşünce Taneciği

EBEVEYNLER, ÖĞRETMENLER VE EĞİTİMCİLERE YÖNELİK

Biz, yabancı bir dil öğrenmek için oldukça zorlanırken, çocuklar konuşmayı öğrenme hızlarıyla bizi daima hayrete düşürürler. Hatta öyle ki öğrendiklerinin farkına bile varmayız. En azından bize verdikleri izlenim budur! Suyun içindeki bir sünger gibi dille oynar, onu avuçlarının içinde kolaylıkla sıkıp şişirirler. Yeni bir sözcük, yeni bir ifade öğrenmedikleri gün yoktur ve sonsuz bir zevkle sürekli yenilerini üretirler.

Dil onlar için önemlidir. Onlarla, sadece dinlemiş olmak için küçük bir çocukla bir "bebekle" konuşur gibi konuşmak yararsızdır. Anladığımızı belirtecek hareket ve mimikler yapmak yerine (ki onu anladığımızı fark ederse kolaya kaçabilir) açıkça soru sorması konusunda onu teşvik etmeliyiz.

Genellikle bu yaş grubunda rastlanan sözcük yetersizliği yaşamlarındaki eksikliklerden kaynaklanır... Ebeveynlerin ve öğretmenlerin büyük bir sabra ihtiyaç duydukları bir gerçek; fakat yine de bu çabaya değer.

Çocuklar dilin birçok kapıyı açtığının farkına varmalı. Diğerleriyle (ebeveynlerle, fakat aynı şekilde çocuklarla, sınıf arkadaşlarıyla ve akrabalarıyla da...) bağ kurmak isteyen çocuklar söz ve dilin temel anahtar olduğunun ciddi bir şekilde farkına varmalı.

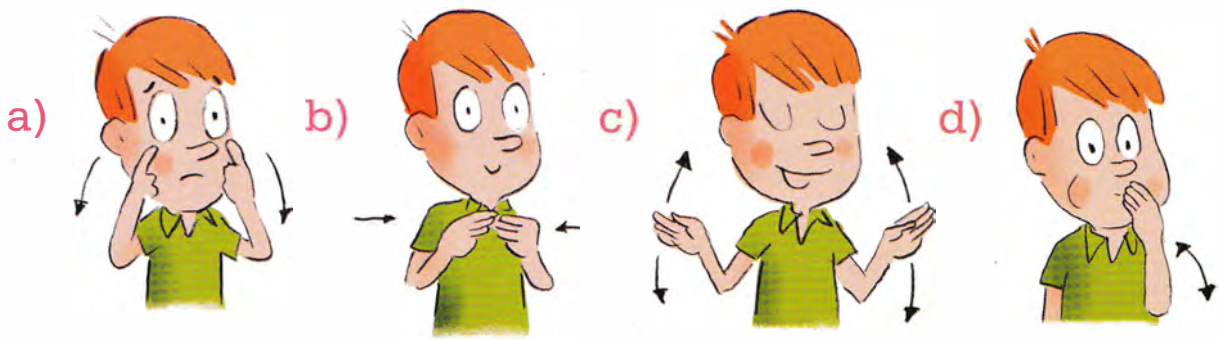
İşte, böylece öğrenme sürecinden gittikçe zevk alacaklardır. Çünkü biz insanların dili sınırsız bir özelliğe sahip (ve bu da bizi tamamen özgünleştiren şey!). Dili kullanarak sınırlı sözcükler ve tümcelerle düşüncelerimizi, isteklerimizi, şüphelerimizi, sorularımızı ifade edebilmemiz için sonsuz mesajlar üretebiliriz.

"Hayvanların dili" diye bahsettiğimiz şeyse, farklı olarak, içgüdüsel şekilde üretilen sınırlı sembollerin bir araya getirilmesidir. Hayvanlar, bilgileri bir diğer hayvana aktarabilirler (Nöbetçi karganın, tehlikenin gelişini arkadaşlarına haber vermesi gibi…); aynı zamanda çığlıkları, mimikleri ve duruşlarıyla da duygularını (korku, mutluluk, üzüntü…) ifade edebilirler. Fakat insanlarda olduğu biçimde "konuşamıyorlar" çünkü dilleri ne bizimkiler gibi kompleks, ne de gerekli iletişimi kurmaya yetecek ve yeni şeyler üretecek kadar sınırsız bir yapıda.

PİKOLO'NUN OYUNLARI

BU MİMİKLERİN NE ANLAMA GELDİĞİNİ BİLİYOR MUSUN?

Sağırlar ve dilsizler, konuşmadan anlaşabilmek için beden hareketlerinden oluşan bir dil kullanırlar.
Bu dört beden işaretinin ne anlama geldiğini bulabilir misin?

Yetişkinler için not:
Bu oyun çocuklara, sağır ve dilsiz olarak adlandırılanların, çoğu durumda gerçekten dilsiz olmadıklarını açıklama olanağı sağlar. Onlar konuşamıyorlar, çünkü sesleri duymuyorlar. Bu nedenle de onları yeniden üretemiyorlar. Bu oyun sayesinde çocuklar aynı zamanda, türeterek ve üreterek oluşturdukları kendi anadil biçimlerinden farklı biçimlerin de var olduğunu öğrenebilirler.
18. yüzyıla kadar, sağırlar, büyük bir toplumsal yalnızlık içinde yaşıyorlardı. İletişim kuramamaları onların çoğu zaman zihinsel engelli olarak algılanmasına yol açıyordu. Ancak Rahip de l'Epée'nin (gönüllü sağır ve dilsiz eğitmeni 1712-1789) işaret dilini derleme ve öğretme çalışmalarından sonra onlar için, özgürleşme yolu açıldı.

Cevaplar: a) ağlamak b) âşık olmak c) uçmak d) yemek yemek

✦ SENCE DÜNYADA KAÇ FARKLI DİL VARDIR?

10? 100? 1000? 6.000'den çok?

✦ AŞAĞIDAKİ DİLLER İÇİNDE SENCE DÜNYADA EN ÇOK KONUŞULAN 3 DİL HANGİLERİDİR?

İspanyolca - Fransızca - İngilizce - Almanca - Çince - Arapça - Hintçe - Portekizce - Türkçe - Rusça - Japonca?

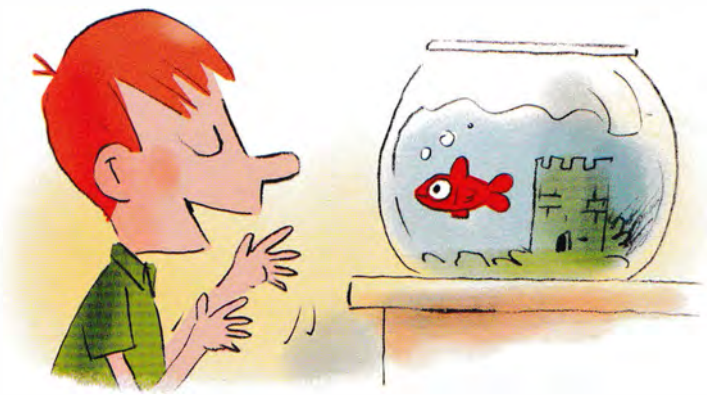
Cevaplar: Sırasına göre; Çince, İngilizce, İspanyolca. Türkçe ise bu listede 5. sırada. Çinden Kuzey Kıbrıs'a kadar yaklaşık 220 milyon kişi Türkçe konuşuyor.

SORULARLA DÜŞÜNELİM

BİRAZ DA SİZ BİZE ANLATIN…

Eğer evde bir hayvan besliyor olsaydın,
onunla konuşmaya çalışır mıydın?
Ona ne anlatırdın?
Okulda neler yaptığını mı?
Sevinçlerini mi? Üzüntülerini mi?
Seni anladığını düşünür müydün?

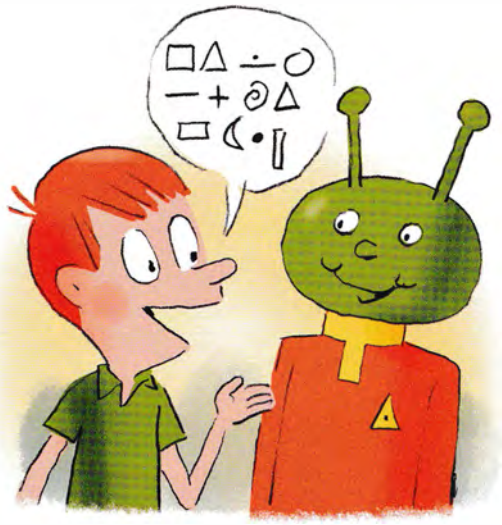

Konuşmayı bilmediğini hayal et…
Ve aç olduğunu, uykunun geldiğini
ya da top oynamak istediğini.
İsteklerini el, kol ve çeşitli yüz ifadeleri kullanarak anne ve babana anlatmayı dener misin?

Türkçe dışında başka bir dilde bildiğin sözcükler var mı?
İngilizce? İspanyolca?
Çince? Rusça?..

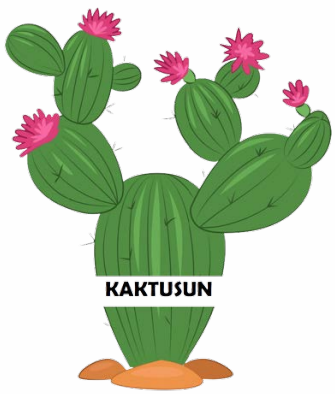
Sence, dünyadaki bütün insanlar neden aynı dili kullanmıyorlar?

Bir futbol maçında, Yunanlılar İsveçlilere karşı oynayabiliyorlar:
Peki, bu durumda anlaşabilmek için neler yapıyorlar?

DAHA FAZLA ÖĞRENELİM

"KEDİCE" KONUŞMAYI BİLİYOR MUSUN?

Hayvanların davranışları üzerine çalışan bilim adamları her türün kendine has bir dile sahip olduğunu keşfettiler.

Kediler kendilerini sadece miyavlayarak ifade etmezler. Aynı zamanda birçok hayvanın yaptığı gibi, bizimle, davranış ve hareketleriyle "sohbet ederler." Peki, sen onları anlayabilir misin?

—Eğer kuyruğunu patilerinin arasına alıp gözlerini kocaman açıyorsa? (Sadece korkmuştur)
—Eğer sırtını dikleştirip tırnaklarını çıkartmış ve tüylerini kabartmışsa? (Kızmıştır ya da rakibini etkilemeye çalışıyordur)
—Ya da tam tersi kuyruğunu kaldırmışsa? (Seni gördüğüne mutlu olmuştur)
—Eğer bacaklarına sürtünüyorsa? (Sevilmek istediğini... Bazen gözlerini yavaşça kırpıştırarak da senin arkadaşın olduğunu anlatmaya çalışıyordur)
—Eğer bir eşyaya sürtünüyorsa? (Bu onun kendi alanını işaretlediğini gösterir: Bundan böyle o, onundur)
—Mırıldıyorsa? (Mutludur. Ama dikkat! Eğer bazı yerlerinde ağrısı varsa da sızlanarak mırıldayabilir)
—Eğer kucağına çıkıp vücudunu sana yaslıyorsa? (Sana büyük bir güven duyuyordur)
—Evde deli gibi koşturuyorsa? (Gerçekten dışarı çıkmaya ve egzersiz yapmaya ihtiyacı vardır!)
—Eğer küçük bıyıklarını öne doğru sallıyorsa? (Avı için hazırlanıyordur)
—Eğer avlamak istediği bir oyuncağı (kuş, kertenkele, fare...) senin odana getiriyorsa? (Ona teşekkür etmek için bir ödül vermeni istiyordur)

Bir tavsiye: Bir kedinin gözünün içine asla bakmayın.
"Kedi dilinde" bu, ona sahip olmak ya da onu rahatsız ederek onu etkilemeye çalışmak demektir.

Peki ya diğer hayvanlarda:

Köpekler birçok şeyi kuyruklarıyla ifade ederler. Eğer onu şevkle sağa-sola sallıyorsa mutlu olduğunu anlatır. Eğer onu patilerinin arasına alırsa (genellikle baskın olan bir diğer köpekten) korktuğu anlamına gelir. Ya da aksine, kuyruğunu güvenle dimdik kaldırıyorsa rakibini etkilemeye çalışıyordur.

Maymunlara gelince, gülerek dişlerini gösterdiklerinde bu, mutlu oldukları için değildir. Tam aksine korktuklarından ya da yaklaşan bir tehlikeden dolayıdır.

Ve eğer bir **at**, kuyruğunu kırbaç gibi sallıyorsa, dikkat! Hiç şüphesiz çifte atacaktır. Asla arkasında durmayın!

